

A Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának (NKB) beszámolója a 2018. évi tevékenységről

Elnök: *Dr. Farkas Etelka* prof. emer., Debreceni Egyetem
Tagok: *Dr. Bánhidi Olivér*, egyetemi docens, Miskolci Egyetem
Dr. Dormán György, Thalesnano ZRt, Budapest
Dr. Szakácsné Dr. Földényi Rita e. docens, Pannon Egyetem, Veszprém
Dr. Perczel András akadémikus, egyetemi tanár, ELTE, Budapest
Dr. Tóth Ágota, egyetemi tanár, Szegedi Tudományegyetem
Androsits Beáta, MKE ügyvezető igazgató.

Az MKE néhány beszámoló-részlete, valamint az aktualizált képviselői lista az 1. és 2. sz mellékletekben található.

Amint a 2. melléklet listája mutatja, hasonlóan, mint 2017-ben, 2018-ban is, az **EuCheMs** nemzetközi szervezet 17 bizottságában volt magyar képviselő. A képviselők személyében néhány esetben volt/van változás. Nevezetesen: Az Analitikai Kémiai Divízióban Prof. Pokol György sok egyébírányú elfoglaltsága miatt nem tudja tovább vállalni a képviselőséget. Javaslatot tett utódra (**Dr Horváth Viola**, egyetemi docens, BME), aki vállalta a nominálást. Dr. Domokos Endre, a Kémia és Környezet Divízióban volt képviselő, de objektív akadályok léptek fel esetében. Ő is javaslatot tett az új képviselő személyére, **Dr. Horváth Krisztián**, egyetemi docens, dékánhelyettes, Pannon Egyetem, aki vállalja a képviselőséget. Mindkét említett docens asszony esetében a nominálás a közelmúltban megtörtént. Az EuCheMs Szerves Kémiai Divíziójában már korábban bekövetkezett a képviselési személycsere. Prof Mátyus Péter helyett **Prof Kurtán Tibor** egyetemi tanár, a Debreceni Egyetemről képviseli a továbbiakban az MKE-t. Megtörtént továbbá **Dr. Bóka Beáta** (Eszterházy Károly Egyetem, Eger) nominálása a Kémia Történet Divízióba, valamint **Dr. Frank Éva** egyetemi docens (Szegedi Tudományegyetem) hivatalos felkérése az EuCheMs Newsletter felelősi feladatok ellátására.

A továbbiakban mind az IUPAC, mind a EuChemS Young Chemist Network-ben **Szabó Mária** PhD hallgató, Debreceni Egyetem, képvisel bennünket. Ő az elnöke az MKE Fiatalok Fórumának is és nagyon aktív tevékenységet végez. A közelmúltban (2019. április

3-5), nagyszámú résztvevővel megvalósult MKE konferencia fő szervezője (I. Fiatal Kémikusok Szimpóziuma/Debrecen).

Néhány név említése az igen aktívan dolgozó képviselők közül:

EuCheMs

Simonné Dr. Sarkadi Livia – Executive Board elected member 2021-ig

Dr. Szalai Péter a Division for Computational and Theoretical Chemistry elnökeként végez aktív képviselési tevékenységet.

Dr. Láng Győző a Division for Physical Chemistry-ben látja el a 2018-2020 időszakban a kincstárnoki (treasurer) feladatokat.

EFCE

A közelmúlttól Executive Board member lett Dr. Friedler Ferenc, aki eddig is dolgozott az EFCE-ben, a WP on Computer Aided Process Engineering volt MKE képviselő.

Említendő továbbá Dr. Perczel András igen aktív konferencia-szervezői munkája, vagy Szabó Mária aktivitása a nemzetközi szervezet szintjén is, valamint a fiatal kollegák részére szervezett Fiatal Kémikusok Szimpóziuma kapcsán.

MKE szervezésben 2018-ban megvalósult nemzetközi konferenciák

május 3-5.	II. Young Researchers' International Conference on Chemistry and Chemical Engineering (YRICCCE II)	
május 28-30.	11th Conference on Colloid Chemistry	Eger
július 8-13.	22nd International Conference on Phosphorus Chemistry	Budapest
augusztus 26-30.	35th International Conference on Solution Chemistry	Szeged
szeptember 25-27.	Chemistry Toward Biology: biomolecules as potential drugs in focus (CTB9)	Budapest
szeptember 27-29.	Structural biology approaches for drug development (iNext)	Budapest

Utazásokra adott MKE támogatás 2018-ban összesen: 800 ezer HUF.
2019-ra kevés konkrét támogatásra vonatkozó kérés érkezett eddig (Dr. Székely Edit, , de a nemzetközi szervezetekben, illetve az MKE-ben vezető tisztséget ellátók (elsősorban Simonné Dr. Sarkadi Livia MKE elnök) kötelező útjai a jelen évben is támogatandók.

Tagdíjak: 2018-ban 1450 ezer HUF

HUF

EuChemS		EUR	
IFSCC		CHF	
Fatipec		EUR	
EFCE		EUR	
EFMC		EUR	
EURACHEM		EUR	

11 fiatal kémikus konferencia-támogatására fordított összeg 2018-ban: 1 millió HUF

A nemzetközi szakmai szervezetek listája melyekben MKE képviselők által is jelen van a magyar kémikus társadalom:

EuCheMS (European Association for Chemical and Molecular Sciences),
EFCE (European Federation of Chemical Engineering),
EFMC (European Federation for Medicinal Chemistry),
EURACHEM (A Focus for Analytical Chemistry in Europe)
FATIPEC (Federation of the Paints, Varvishers, Lacquers ...),
ICTAC (International Confederation for Thermal Analysis and Calorimetry),
IFSCC (The International Federation of Societies of Cosmetic Chemists),
IMSF (International Mass Spectrometry Foundation)
INDEFI (International Delegates on Filtration),
IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry)
Chemical Biology Society

Budapest, 2019. április 29.

Dr. Farkas Etelka
NKB elnök

1. sz. Melléklet:

Összegzés a beszámolókból:

EuCheMs

Az Élelmiszerkémiai Divízió éves ülését (42st Annual Meeting) a Szent István Egyetem Élelmiszertudományi Kara által szervezett 3rd FoodConf (Food Science and Technology Conference 29th November-1st December, Budapest) konferenciát megelőzően 2018. november 28-29-én tartotta Budapesten. Az ülésen 22 ország képviselői vettek részt. Simonné Dr. Sarkadi Líviát jelölték a Food Chemistry Divízió alapító elnökéről elnevezett kitüntetett címre „Czedik–Eysenber Lecturer” és az ezzel együtt járó felkérés alapján plenáris előadás megtartására a XX. EuroFoodChem konferencián.

Simonné Dr. Sarkadi Livia – Executive Board elected member 2021-ig

Az **Organic Chemistry Divízió**ban: korábban Dr. Mátyus Péter volt a képviselő, sikeresen be tudott kapcsolódni a munkába, pl: a PaulEhrlich EurMedChem Network prágai konferenciájának előkészítésében vett részt (és előadói javaslatait el is fogadták). Továbbá javaslatára a Young Investigator Workshop (YIW)-on (Oxford, 2018 aug 23-25, a EuCheMS rendezvény előtt) egy magyar kutató, Mándi Attila (Debreceni Egyetem) meghívottként tartott előadást. Ez nagy sikernek számított, mert nem volt magyar meghívottja a korábbi rendezvényeknek, és az európai 40. év alatti, legígéretesebbeknek tartott szerves kémikusok köréből hívnak meg előadót. 2019-től Dr. Kurtán Tíbor egyetemi tanár (Debreceni Egyetem) a képviselő.

Dr. Szalai Péter a **Division for Computational and Theoretical Chemistry** elnökeként végez aktív képviseleti tevékenységet.

„Részt vettem a EuChemS konferenciáján Liverpoolban. Itt a Division egy nagyon sikeres workshopot tartott. A cél az volt, hogy számításmódszertani kérdéseket megbeszéljünk, melyre a nagy konferencia kevésbé alkalmas, ott inkább alkalmazások bemutatására nyílik lehetőség.2) A konferenciához kötődően került sor a General Essembly ülésére is. Itt mint divízióelnök vettem részt, többek között a divízióelnökök

forumán. Azon kívül, hogy áttekintettük a EuChemS helyzetét, az elnökök nagyobb szerepet kértek a nagy EuChemS konferenciák szervezésében. E témában én is aktívan lépek fel. 3) A konferencia idején tartottuk a Divízió éves ülését is. Ezen kilenc tag vett részt személyesen. Az ülésen beszámoltam a divízióelnökök üléséről, meghallgattuk a pénztáros beszámolóját, áttekintettük a Divízióhoz kapcsolódó rendezvényeket, pl. beszámolót hallgattunk meg az előző évi EuCo-TCC konferenciáról. 4) Döntés született a következő EuCo-CTC konferenciával kapcsolatban is. Erre Perugiában, 2019. szeptember 1. és 5. között kerül sor.”

Dr. Láng Győző a **Division for Physical Chemistry**-ben látja el a 2018-2020 időszakban a kincstárnoki (**treasurerer**) feladatokat.

Dr. Nagy Noémi két előadásával vett részt a Marianske Lazneban a Radchem 2018 konferencián, ahol a **Division of Nuclear and Radiochemistry** az elmúlt évi ülését is tartotta. Ott a tagok elhatározták egy facebook-csoport létrehozását az információáramlás megkönnyítése érdekében, amely meg is valósult és a <https://www.facebook.com/DivNucRadChem> címen elérhető. Magyarországról már több kolléga csatlakozott és használja az oldalt. A konferencián Magyarországról részt vettek a Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry c. lap főszerkesztője és munkatársai is és ott ünnepelték a folyóirat fennállásának 50. évfordulóját.

A tradícióknak megfelelően az **Oktatási Divízió**nak ez évben is részletes beszámolót küldött az MKE képviselő, Dr. Petz Andrea, de magán az éves ülésen a korábbi képviselő Dr. Szalay Luca vett részt.

Dr. Papp József Sándor révén csatlakozott a közelmúltban az MKE a **WP Energy and Chemistry**-hez. Az MTA Fizikai Kutató Intézete volt házigazdája annak a szakmai ülésnek, melyen több, mint 50 résztvevő volt, 14 előadás hangzott el a környezetvédelem szempontjából fontos témákban.

Skodáné Dr. Földes Rita aktívan bekapcsolódott az **Organometallic Division** munkájába és részt is tudott venni Liverpool-ban a divízió ülésén. Fontosabb megállapításai: Korábbi javaslata alapján a XXIII EuCOMC 2019 konferencián meghívott előadónak felkérték dr. Novák Zoltánt (ELTE). A 2021-es XXIV EuCOMC konferenciát az év eleji szavazás szerint Alcalá de Henares-ben rendezik (Spanyolország). A

továbbiakra nézve úgy gondolja, hogy lehetőség lenne a konferenciát Magyarországra hozni, azonban van néhány szempont, amit mindenképpen mérlegelni kell:

- „European Prize for Organometallic Chemistry” díj finanszírozásáról (5000EUR) a továbbiakban a szervezőknek kell gondoskodnia. A díjjal járó költségekre vagy szponzort kell találni, vagy beépíteni a konferenciaköltségekbe.

- A jelenlegi szokás szerint a meghívottak előadóknak nem csupán a regisztrációs díjat engedik el a szervezők, hanem a szállást és útiköltséget is fizetik. (A 2019 évi konferencián 14 meghívott előadó van)

- A elvárások között merült fel, hogy a konferencia egyetemi helyszínen kerüljön megrendezésre, valamint úgy tűnik, a júniusi időponthoz is ragaszkodnak.

- Fontos, hogy a fiatal résztvevőknek olcsó szállást biztosítsanak a szervezők.”

A divízió következő ülése a Helsinkiben rendezett konferencián lesz, amelyen tervei szerint a képviselő részt tud venni.

Az **Ethics in Chemistry** Munkabizottság igen aktívan működik. Az MKE képviselő Dr. Nagy Georgina, de Farkas Etelka is vállalta, hogy az indítást segítő bekapcsolódása után a háttér-támogatónak még marad. Elkészült egy e-learning tananyag, melynek pilot programjához mi is csatlakoztunk (Debrecen révén). Három hallgató jelentkezett a kurzusra, de sajnos, mire elindult (október) a mi hallgatóinknak már lezárult a tantárgyfelvételi időszak. Ennek ellenére egy hallgató bekapcsolódott, dolgozott a félév során, de betegség miatt nem tudta befejezni, érvényesen lezárni a kurzust. A kísérlet értékelése után úgy vélhető, hogy lesz egy széles körben hasznosítható kurzus-anyag, aminek bevezetése jó lehet a későbbiekben.

A **kémia történet**nek is kiemelkedő éve a 2019, mivel ez az év az elemek periódusos rendszerének éve is (150 éve jelent meg a Mengyelejev-féle periódusos táblázat). Dr. Bóka Beáta lett ezen a területen a közelmúltban nevesített képviselő.

EFCE

A másik nagy európai kémikus szervezet, az EFCE (European Federation of Chemical Engineering) 10 munkabizottságában, illetve szekciójában van MKE képviselő. Nagyon pozitív fejlemény, hogy a közelmúlttól **Executive Board member** lett **Dr.**

Friedler Ferenc, aki eddig is dolgozott az EFCE-ben, a WP on Computer Aided Process Engineering volt MKE képviselő.

„Az EFCE Boardban a közreműködésem a terveknek megfelelően alakul. Előző megbeszélésünkkel összhangban előterjesztettem a Water Section megalapítására vonatkozó javaslatunkat, ezt a Board előzetesen elfogadta. Döntés a következő ülésen lesz. Meghívásomra a következő Board ülés Budapesten lesz (2019. április 5). Ezt az MKE elismerésének tekintem, úgy tudom EFCE Board ülés első alkalommal lesz Budapesten. Az ülés megszervezése jelentős költségekkel jár, ezt saját forrásaimból fedezem.

Feladatomban tekintem, hogy képviseljem szervezetünket az EFCE-ben. Ha konferenciaszervezéssel, szervezetalapítással, vagy adminisztrációval kapcsolatos feladat merül fel az MKE részéről, örömmel képviselem.

Az MKE mindig pontosan teljesítette az EFCE felé irányuló kötelezettségeit. Most mégis előfordult, hogy engem kértek fel közvetítésre egy elmaradt befizetésről. Később kiderült, hogy az EFCE-től nem érkezett meg az invoice, így majdnem "kabátlopásba" keveredtünk. Sikerült tisztázni a félreértést.”

Az EFCE alkalmazás-közelebbi szakterületein működő munkabizottságok közül több is szervez nyári-egyetemi kurzusokat, tanfolyamokat (WP on Drying, WP on High Pressure Technology), ahová, habár a szponzori lehetőségek csökkentek, illetve megszűntek, képviselőink továbbra is aktívan próbálják segíteni fiatal kollegák eljutását.

Educational WP (Dr. Székely Edit): *„A Munkabizottság 2018-ban is két személyes részvételű ülést tartott (Lausanne 2018.04.19-20, Prága 2018.08.25.), emellett a Bologna ajánlások folyamatban levő felülvizsgálata miatt számos online ülés is volt. A munkabizottság elsődlegesen most a Bologna ajánlások (chemical engineering) felülvizsgálatára koncentrál, a döntés az volt, hogy a EUR-ACE ajánlások alapján történik továbbra is a munka. Magam a 3. alfejezet kialakítását koordinálom. Továbbá az oktatási módszertani kérdésekkel kapcsolatosan a vegyészmérnöki területen bevált módszerekről, de kipróbált és nem bevált ötletekről is készül egy weblap a munkabizottság kezelésében, ami a területen oktatók munkáját segítené.*

Ezúton kérem az MKE anyagi támogatását a 2019-es munkabizottsági üléseken való részvételre. Az oktatási munkabizottság nem olyan, amire saját forrásból pénzt tudnék biztosítani (ellentétben a kutatásaimhoz kapcsolódó nagynyomású munkabizottsággal). A személyes részvételt ebben a munkabizottságban szerintem elemi érdekünk, hiszen a vegyészmérnöki és kapcsolódó képzések jövőjének alakításában a munkabizottság szerepet

vállalt, továbbá az általunk is észlelt problémákra mások gyakran már keresnek, kipróbáltak megoldásokat.”

2019-es ülések: Frankfurt 2019. április 25-26, Firenze, az ECCE 12 konferencia alatt

Dr. Székely Edit: „*A High Pressure WP fő tevékenysége továbbra is az évenként megrendezésre kerülő nyári egyetem, amely azonban a pályázati lehetőségek leszűkülése miatt az utóbbi 3 évben már önköltséges, alapvetően minden professzor fizeti a saját és az általa delegált hallgató(k) költségeit. A program sikerét bizonyítja, hogy ennek ellenére 30-40 fő közötti hallgatói és >20 professzori létszámmal egyelőre fent tudjuk tartani, de mindenképpen kulcskérdésnek tartjuk a hosszútávú fennmaradásának a biztosítását. A munkabizottság a rendszeres nemzetközi konferenciáját 2019-től összevonja a ISASF konferenciájával, az MKE vezetőségével ebben az új helyzetben egyeztetést kezdeményeztem egy jövőbeni budapesti konferenciaszervezésről.*

Az eredmények és kapcsolatrendszer hazai szélesebbkörű kihasználása a területen viszonylag megoldott. A legfőbb eszköz a háromévenként megrendezésre kerülő Szuperkritikus oldószerek analitikai és műveleti alkalmazása konferencia, amely idén

2018. május 17-én a BME területén került megrendezésre, közel 100 fő részvételével. Az MKE a konferencia hirdetésével segített, amit ezúton is köszönünk”.

A Szárítási Munkabizottság tevékenységéről Dr. Farkas István készített részletes beszámolót, aki továbbra is aktív résztvevője ezen területnek. „*Megerősítést nyert, hogy tovább fokozzuk az akadémiai intézmények és az ipari szereplők közötti együttműködést. Ennek megfelelően, ha lehetséges, akkor a jövőben a WP üléseit is valamelyik ipari partner telephelyén szervezzük. Ez alól kivétel lesz a kétévente rendezendő Európai Szárítási Konferencia, vagy ha a Nemzetközi Szárítási Szimpózium Európában kerül megrendezésre. A Munkabizottság webes megjelenésre az EFCE honlapját használja, de más közösségi fórumokat is fel kíván használni erre a célra. Ily módon is fokozni kívánjuk egy dinamikus Európai Szárítási Hálózat működését. A Szárítási Munkabizottság ülésén továbbra is hangsúllyal szerepelt a nemzeti illetve regionális szárítási témájú rendezvények (konferenciák, tanfolyamok) támogatása. Közülük is az ipari támogatással megvalósuló*

kurzusoknak tulajdonítunk nagy jelentőséget. A WP irányításával és közreműködésével folytatjuk a kétévente megszervezendő Európai Szárítási Konferencia sorozatot is.”

Rövid összegzés egy-egy konkrét szakterületi egyesület képviseleti munkájáról

FATIPEC Európai Festékipari Szövetség képviselőjeként Molnárné Nagy Livia készített részletes beszámolót. A FATIPEC konferencia mellett 2018-ban már a X HUNGAROCOAT Nemzetköz Festékipari Kiállítás és Konferencia került megrendezésre és mint minden évben, tavaly is nagyon eredményes volt.

INDEFI (International Delegates on Filtration) területén, ahogy az Dr. Nemestóthy Nándor adatlapjából kiderül 2020-ban lesz legközelebb konferencia, San Diegoban

Igen aktívan részt vesz az EFMC (European Federation on Medicinal Chemistry) munkájában Dr. Keserű György Miklós, amint ezt az alábbi beszámolója is alátámasztja:

„Részt vettem a szövetségi évkönyv szerkesztésében, frissítettük az MKE Szerves és Gyógyszerkémiai Szakosztályának adatait. Részt vettem a szövetség 2018-ban, Szlovéniában tartott kongresszusának lebonyolításában. A rendezvényhez kapcsolódó, kifejezetten fiatal kutatók számára szervezett konferenciára sikerült előadóként kijuttatni egy az MTA Gyógyszerkémiai és Gyógyszertechnológiai Munkabizottsága és a Magyar Gyógyszerkutatásért Alapítvány által díjazott gyógyszerkémiai PhD munka szerzőjét. A fiatal kutató részvételét az Európai Gyógyszerkémiai Szövetség 500 EUR, a Magyar Gyógyszerkutatásért Alapítvány 100.000 Ft összeggel támogatta. Az előzetes jelzések alapján az Európai Gyógyszerkémiai Szövetség 2019-ben is hasonló lehetőséget fog biztosítani. A 2020. évi rendezvény esetében javaslom, hogy az MKE Szerves és Gyógyszerkémiai Szakosztályában gondoskodjunk a megfelelő jelölt versenypályázati feltételeken alapuló kiválasztásáról. A szakosztály képviseletére a 2018. évi vezetőségi ülésén volt lehetőségem. Itt szóbeli beszámoló formájában bemutattam az MKE és a szakosztály tevékenységét. A holland társszervezettel közösen elnyertük a 2020. évi kongresszus egy szekciójának szervezési jogát, valamint az MKE képviseletében meghívást kaptam a szövetség szervezeti megújítását előkészítő bizottságba.”